

Layih ç rçiv sind indiy d k görülmü i l rin qısa xülas si:

Komponent 1. Ümumi t hsil üzr kurikulumun t tbiqin d st k v kurikulum islahatlarının davam etdirilm si

Alt-komponent 1.1. Kurikulum islahatının davam etdirilm si v kurikulumun t tbiqin d st k

- btidai (1-4-cü sinifl r), ümumi orta (5-9-cu sinifl r) v tam orta (10-11-ci sinifl r) t hsil s viyy l rinin bütün f nl ri üzr yeni kurikulumlar (yeni m zmun) hazırlanmı , müzakir üçün müvafiq qurumlara gönd rilmi , üç dild (Az rbaycan, ingilis, rus) www.kurikulum.az portalında, “Kurikulum” jurnalında v K V-d , o cüml d n “Az rbaycan Mü llimi” q zetind d rc edil r k ictimaiyy tin müzakir sin verilmi dir. Geni müzakir l rd n sonra t kmill dirilmi kurikulumlar v t dris planları T hsil Nazirliyinin 963 nömr li 02.06.2011-ci il tarixli mri il t sdiq edilmi dir. Layih nin d st yi il yeni f nn kurikulumlarının t tbiqi 5-ci sinifl r d k ir lil mi dir. Yeni kurikulumlarla i l y c k bütün mü lliml r üçün müvafiq t liml r t kil edilmi dir. Kurikulumların t tbiqin yerl rd münt z m d st yin t min olunması m qs dil respublikanın 32 h r v rayonunda “Maarifl ndirm M rk zl ri” yaradılmıdır. stinad m kt bl rd yaradılmı h min m rk zl rin f aliyy t planları t rtib edilmi , m rk zl rin 1250 n f r f alı üçün t liml r keçirilmi v t hsil i çil rin pe kar s viyy li metodiki d st k t kil edilmi dir. Kurikulumların t tbiqi prosesinin s m r li idar olunması m qs dil t hsil r hb rl ri üçün eyni adlı t liml r keçirilmi dir. Kurikulumların t tbiqi üzr maarifl ndirm i l rinin gücl ndirilm si m qs dil Kurikulum Portalının (www.kurikulum.az) dinamik f aliyy ti t kil edilmi dir. Yeni f nn kurikulumlarının t tbiqi v ziyi tinin öyr nilm si m qs di il müt madi monitorinql r keçirilmi , n tic l ri t hlil edil r k yayılmı v Kurikulum Portalında yerl dirilmi dir.
- M kt b q d r t hsilin kurikulumunu hazırlamaq m qs di il T hsil Probleml ri nstitutunun Kurikulum M rk zind m kt b q d r t hsil üzr öb yaradılmı v Az rbaycan Respublikası T hsil Nazirliyinin 7 aprel 2010-cu il tarixli, 11/185 nömr li mri il 30 n f rd n ibar t i çi qrupu yaradılmıdır. Beyn l xalq ekspertin d st yi il i çi qrupu t r find n hazırlanmı m kt b q d r t hsil kurikulumunun layih si (3-6 ya) “Az rbaycan Mü llimi” q zetind çap edil r k ictimaiyy tin müzakir sin verilmi , seminarlarda müzakir edilmi dir. “Az rbaycan Respublikasında m kt b q d r t hsilin proqramı (kurikulumu) (3-6ya)” layih s n di Az rbaycan Respublikası T hsil Nazirinin 10 iyul 2012-ci il tarixli 1329 nömr li mri il t sdiq edilmi dir. M kt b q d r t hsilin kurikulumunun t tbiqi il ba lı qabaqcıl t crüb nin öyr nilm si m qs dil 23-28 sentyabr 2012-ci il tarixl rind müvafiq müt x ssisl rin Finlandiyaya t dris s f ri t kil edilmi dir. M kt b q d r t hsilin kurikulumunun etibarlılı ına, n z rd tutulan n tic l rin realla masına hansı s viyy d t minat ver c yini sınaqdan keçirm k üçün onun a a ıdaki rayon v h rl rd pilot qaydasında t tbiqin q rar verilmi dir:

- 1.G nc h ri
- 2.Sumqayıt h ri
- 3.Ming çevir h ri
- 4.Aberon rayonu
- 5.G d b y rayonu
- 6.Q b l rayonu
- 7.O uz rayonu
- 8.L nk ran rayonu
- 9.Yardımlı rayonu
- 10.Quba rayonu
- 11.Siy z n rayonu
12. amaxı rayonu
- 13.A su rayonu
- 14.B rd rayonu
- 15.T rt r rayonu

Bu m qş dl pilot rayonların m kt b q d r t hsil mü ssis l rinin 3093 n f r t rbiy çisi üçün t lim kursları keçirilmidir.

Alt-komponent 1.2. Yeni t dris materiallarının hazırlanması v m kt b kitabxanalarının müasirl dirilmisi

- Müvafiq meyarlar v t sadüfi seçim üsulunun t tbiqi il seçilmisi 500 m kt bin kitabxanası bu alt-komponentd hat olunmuşdur. 500 m kt bin sırasından 10 pilot m kt b seçilmidir. Pilot m kt bl rin t mir olan ehtiyacları mü yy nl dirilmisi v onlardan 5-i t mir edilmidir. T mir olunmuş m kt bl rd kitabxanaların sah si geni l ndirilmisi v onların resurs m rk z l rin çevrilmisi m qş dil dig r müvafiq h ll r t tbiq edilmidir. Qalan 495 m kt bin kitabxanasında eyni i l rin görülmisi üçün rayon/ h r t hsil öb l rin , nazirliyin saslı tikinti idar sin müvafiq tapırıqlar verilmidir. Rayon (h r) t hsil öb l rind n bugün d k daxil olan m lumatlara sas n 42 m kt b kitabxanasının sah si artıq geni l ndirilmidir.
- Respublikada hazırda mövcud olan t lim v oxu materiallarını özünd ks etdir n kataloq hazırlanmışdır. Kataloq 1200 nüsx tirajla çap edilmisi v 500 m kt b gönd rilmidir. M kt bl r öz kitabxanalarında görm k istedikl ri n rl ri “Kataloq”dan seç r k sifari l rini etmi l r. Daxil olmu sifari l r sasında 452 adda n r 31 t kilatdan 549000 nüsx sayı il satınalınmış v 500 m kt b kitabxanasına çatdırılmışdır. H mçinin, kataloqda ksini tapmış www.e-tehsil.com (hazırda www.oxuyuruq.biz) adlı öd ni li sayta birillik abun kartları (“Az rbaycan dili”, “ nformatika”, “Riyaziyyat”, “H yat bilgisi” f nl ri üzr c mi 784 d d kart) satınalınaraq internet qo ulmu 196 ümumt hsil m kt binin istifad sin verilmidir.
- hat olunan 500 m kt bin 519 kitabxanaçısı üçün t liml r keçirilmisi v t liml r zamanı xüsusi f allıq göst rmi 500 kitabxanaçıya t limd n sonra mentorluq d st yi t min edilmidir.
- M kt b kitabxanalarında t lim v oxu materiallarından istifad s viyy sinin mü yy n edilmisi m qş dil 160 ümumt hsil m kt bind n daxil olan sor ulara sas n, 2012-ci ild istifad s viyy si 11% olmuşdur. Bel likl , 2009-cu ild istifad s viyy sind ki 7.8% göst rici il müqayis d 2012-ci ild 3.2% artım mü ahid edilmidir.
- D rslıkl rin qiym tl ndirici qruplarının xarici ölk t crüb sind n faydalanması m qş dil Türkiy Respublikasına t dris s f ri t kil edilmidir. S f r zamanı hey t üzvl ri ixtisaslarına müvafiq olan komissiyonlarda i prosesin c lb edilmisi , qiym tl ndirm nin bütün m rh l l rind i tirak etmi l r.

Komponent 2. Pedaqoji kadrların ixtisasartırma t hsilinin müasirl dirilmisi

- Bu komponent ç rçiv sind ümumi v m kt b q d r t hsilin yeni kurkulumlarının t tbiqi il ba lı mü lliml r , metodistl r t liml rin keçirilmisi v bu m qş dl t limçil rin hazırlanması, el c d 9 (doqquz) sayda mü lliml rin ixtisasartırma mü ssis sinin t mir-b rpaş planla dırılmışdır. N z rd tutulmuşdur ki, Layih ç rçiv sind hazırlanmış t limçil r ixtisasartırma mü ssis l rinin t mir edilmisi auditoriyalarında dövl tin mövcud maliyy l dirm qaydaları sasında mü lliml r yeni kurikulumların t tbiqi il ba lı t liml r keç c kl r. Lakin Layih nin icrası zamanı yeni T hsil Qanunu q bul edildi v ixtisasartırma t hsili lav T hsilin bir növü kimi t yin edildi. Bunu n z r alaraq, ixtisasartırma t hsili sistemind xidm tl rin t klifi sah sind r qab tin formala dırılmasını t min ed n yeni modul-kredit saslı ixtisasartırma modelini özünd ks etdir n yeni Qaydalar (“ lav t hsilin m zmunu, t kili v lav t hsilin h r hansı istiqam ti üzr t hsil alan xsl r müvafiq s n din verilmisi Qaydası”) hazırlanmış v Nazirl r Kabinetinin 06.09.2010-cu il tarixli 163 nömr li q rarı il t sdiq edilmidir. Yeni Qaydalar sasında “Ümumi t hsil mü ssis l rind i l y n mü lliml r üçün ixtisasartırma

t hsilinin Kurikulum Ç rçiv si” hazırlanmı v Nazirliyin 17.12.2010-cu il tarixli, 1668 nömr li mri il t sdiq edilmı dir. Nazirl r Kabinetinin 163 nömr li q rarı il t sdiq edilmı qaydalara uy un olaraq, mü lliml rin yeni f nn kurikulumları üzr t liml ndirilm sinin müsabiq yolu il sifari edilm si v m kt bl rin özl rind keçirilm si q rara alınmı dir. Bunları n z r alaraq, Layih v saıtl rinin dövl t ixtisasartırma mü ssis l rinin binalarının t mir-b rpsına x rcl nm si v zin mü lliml rin yeni f nn kurikulumları üzr ixtisasartırma t hsilin yön ldilm si daha m qs d müvafiq hesab edilmı dir. Sözüged n d yi ikliyi ks etdirm k üçün Layih nin Maliyy l dirm Sazi in düz li l ba lı Maliyy Nazirliyi t r find n Dünya Bankına müraci t m ktubu gönd rilmı dir. Bununla yana ı, Az rbaycan Respublikasının dövl t t hsil mü ssis l rind i l y n r hb r v pedaqoji kadrların ixtisasartırma t hsilı sah sind dövl t sifari i sasında yeni adamba ına maliyy l dirm qaydaları v bu qaydaların t sdiqi üzr q rar layih si Nazirl r Kabinetin t qdim edilmı dir. Nazirl r Kabinetinin tap ır ı il t qdim olunan s n dl r Maliyy Nazirliyind baxılmı v yeni maliyy l dirm mexanizminin t xir salınması v “2011-2021-ci ill rd Az rbaycan t hsilinin inki afı üzr Milli Stratejiya”nın hazırlanması ç rçiv sind n z r alınması t klif edilmı dir.

- Yeni ümumi t hsil kurikulumlarının t tbiqi il ba lı UNICEF t kilatının d st yi il t limçil r hazırlanmı dir, o cüml d n:
 1. btidai t hsilin yeni kurikulumlarının t tbiqi üzr ibtidai sinif mü lliml ri üçün t liml rin keçirilm si m qs dil **148** n f r t limçi;
 2. Ümumi t hsil d kurikulum islahatı v onun idar olunması üzr t hsil r hb rl ri üçün t liml rin keçirilm si m qs dil **150** n f r t limçi;
 3. Ümumi orta t hsilin yeni kurikulumlarının t tbiqi üzr f nn mü lliml ri üçün t liml rin keçirilm si m qs dil **925** n f r t limçi.
- btidai t hsil s viyy sind yeni kurikulumların t tbiqi il laq dar **21444** ibtidai sinif mü llimi üçün 60 saatlıq t lim kursları keçirilmı dir.
- Ümumi orta t hsil s viyy sind yeni kurikulumların t tbiqi il laq dar **69618** f nn mü llimi üçün 60 saatlıq t lim kursları keçirilmı dir.
- Ümumi t hsil d kurikulum islahatı v onun idar olunması üzr **4041** n f r t hsil mü ssis l ri r hb rl ri üçün 30 saatlıq t lim kursları keçirilmı dir.
- Layih dövründ keçirilmı bütün t lim kurslarının monitorinq onları keçir n t kilatların özl ri t r find n, h mçinin T hsil Nazirliyinin Monitorinq v Qiym tl ndirm öb si v müst qil t r f kimi Valideyn-Mü llim Assosiasiyası t r find n h yata keçirilmı dir. H r il t lim kurslarının yekunlarına dair T hsil Nazirliyinin kollegiya iclası keçirilmı , monitorinqin n tic l ri müzakir edilmı v müvafiq tap ır ıq v göst ri l r verilmı dir.

Komponent 3. T hsilin keyfiyy tinin yüks ldilm sind t hsilalanların qiym tl ndirilm sind n istifad

- agird nailiyy tl rinin qiym tl ndirilm si üzr beyn l xalq PISA-2009, TIMSS-2011 v PIRLS-2011 proqramlarında Az rbaycanın i tirak t min olunmu dur. Layih S n dind Az rbaycanın PISA-2012 proqramında i tirak n z rd tutulmu dur. Lakin Az rbaycan t hsilind aparılan kurikulum islahatları h l 15 ya lı agirdl r g lib çatmadı ndan, PISA-2012 proqramında i tirak etm m k daha m qs d müvafiq hesab edilmı dir. Sözüged n d yi ikliyi ks etdirm k üçün Layih nin Maliyy l dirm Sazi in düz li l ba lı Maliyy Nazirliyi t r find n Dünya Bankına müraci t m ktubu gönd rilmı dir.
- 2009-cu, 2011-ci, 2012-ci v 2013-cü ill rd agird nailiyy tl rinin milli qiym tl ndirilm si proqramları h yata keçirilmı dir. Milli qiym tl ndirm t dqıqatlarının n tic l ri haqqında r smi

yekun hesabatlar hazırlanmış, Təhsil Nazirliyində müzakirə edilmiş və beynəlxalq ekspertlər tərəfindən nəzərdən keçirilmişdir.

- Ümumi orta təhsil sənədi sənədi olunan bütün fənlər üzrə məktəbdaxili qiymətləndirmə standartları təkmilləndirilmiş, onların ümumi təhsil məktəblərində məktəbdaxili qiymətləndirmənin aparılması qaydaları əsasında təbiiqin dair müəllimlər üçün təlimatlar hazırlanmışdır.
- Magistr pilləsinə təhsil nailiyyətlərinin ölçülməsi üzrə mütəxəssis hazırlığı üçün tədris proqramı (kurikulum) avqust ayında tərtib edilmiş, Bakı Dövlət Universiteti və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin pedaqogika kafedralarına təqdim edilmiş. “Təhsildə qiymətləndirmə və monitorinq” ixtisası üzrə magistratura kursu Bakı Dövlət Universitetində rus bölməsi və Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində Azərbaycan bölməsi ilə təsis edilmişdir. Bakı Dövlət Universitetinin 2 nəfəri, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin 6 nəfəri qəbul olmuşdur.

Komponent 4. Məktəb hazırlıq mərkəzlərinin təsis edilməsi

- “Beğaylaların qısamüddətli təlim qruplarında məktəb hazırlanması” proqramı, eləcə də azyaşlı uşaqların valideynləri üçün “Valideynlərin maarifləndirilməsi” proqramı tərtib edilmiş və Xətai, Göygöl, Quba, Şamaxı, Lənkəran və Füzuli pilot rayonlarında icra edilmişdir. “Beğaylaların qısamüddətli təlim qruplarında məktəb hazırlanması” proqramına cəmi 687 uşaq, “Valideynlərin maarifləndirilməsi” proqramına isə cəmi 1319 valideyn cəlb edilmişdir. Hər iki proqramın icrası zamanı UNICEF tərəfindən mütəmadi monitorinqlər aparılmış və nəticələr təhlil edilmişdir.

Komponent 5. Təhsil siyasətinin hazırlanması və idarə olunması imkanlarının gücləndirilməsi

Alt-komponent 5.1. Təhsil sistemində idarəetmənin təkmilləndirilməsi, müəllim peşəsi ilə bağlı rəqlamentlərdə dəyişikliklərin yenidən icrasının təbiiqini

- Müəllimlərin iş qəbulu üzrə yeni qaydalar hazırlanmış və təbiiq edilmişdir. Təhsil Nazirliyinin rəsmi internet saytında “Müəllimlərin iş qəbulu” sahəsi açılmışdır. Müəllimlərin iş qəbulu prosesi elektron resursların istifadəsi və kompüterdə mərkəzləndirilmiş imtahanın verilməsi ilə aparılmağa başlanmışdır.
- Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin bakalavriat pilləsinə təhsilin idarə edilməsi üzrə 2009/2010-cu tədris ilində mütəxəssis hazırlığına başlanmışdır.
- Təhsil Nazirliyində Akkreditasiya öbəsi yaradılmışdır. Təhsil müəssisələrinin və proqramlarının akkreditasiyası ilə bağlı müxtəlif təkliflərin icrasının öyrənilməsi məqsədilə Akkreditasiya öbəsinin işçiləri üçün ngiltəriyyəti tədris sahəsində təkil edilmişdir.
- Təhsil Nazirliyinin strateji planları əsasında rayon (shəhər) təhsil öbələrinin (idarələrinin) strateji planlarının hazırlanması və icrası sistemi təbiiq edilmişdir. Strateji planlaşdırma sisteminin məktəblərin qəbulması üçün 11 pilot məktəbdə “S mərkəzli Məktəb” layihəsi həyata keçirilmişdir. “S mərkəzli Məktəb” layihəsinin məqsədi məktəblərin təhsil islahatlarının aparılmasında əsas qüvvəyə çevrilməsi və onların “öyrənmə məktəbi” kimi inkişaf etdirilməsi olmuşdur. www.sm11.edu.az ünvanında “S mərkəzli Məktəb” layihəsinin internet saytı yaradılmışdır. “S mərkəzli məktəb” layihəsi çərçivəsində icra edilmiş təcrübənin bütün məktəblərdə təbiiqini ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirinin 14 fevral 2013-cü il tarixli 251 nömrüli məruzəsi olmuşdur.

- T hsil t tbiq t dqiqların T hsil Nazirliyinin sifari i sasında T hsil Probleml ri nstitutunda h yata keçirilm si sistemi t tbiq edilmi dir. Nazirliyin ilk sifari i olaraq 2011/2012-ci t dris ilind T hsil Probleml ri nstitutunda yerin yetiril c k 18 t dqiqlat mövzusu t sdiql edilmi dir. Artıql bütün mövzular üzr t dqiqlatlar yekunla dırılıb v müvafiq hesabatlar Nazirliy t qdim edilmi dir.

Alt-komponent 5.2. T hsilin dar edilm si üzr M lumat Sisteminin (T MS) ölk s viyy sind h yata keçirilm si v ondan istifad nin geni l ndirilm si

- Ümumt hsil mü ssis l ri il ba lı m lumatlar h r il T MS bazasına daxil edilmi , ali m kt bl rd çalı an elml r doktorları il ba lı yeni modul yaradılmı dir. T hsil Nazirliyinin r hb rliyi v öb l rinin sifari i il T MS bazasından istifad etm kl müxt lif t hlill r aparılmı , o cüml d n ümumt hsil m kt bl rind t krarlanan agirdrl ba lı hesabat hazırlanmı dir. T hsil Nazirliyinin T MS öb si v T hsil Sisteminin nformasiyala dırılması idar si arasında v zif bölgüsü h yata keçirilm si dir. “T hsil sisteminin informasiyala dırılması üzr Dövl t Proqramı”nda T MS-l ba lı bütün m s l l rin hat olundu unu n z r alaraq, 5.2 Alt-komponenti ç rçiv sind f aliyy tl rin dayandırılması q rara alınmı dir.

Alt-komponent 5.3. M kt b b k sinin rasionalla dırılması v agirdba ma maliyy l dirm islahatları

- 59 pilot m kt bind h yata keçirilm si maliyy islahatlarının qiym tl ndirilm si i i h yata keçirilm si v bu f aliyy tl ba lı müvafiq hesabat hazırlanmı dir.
- Ölk üzr m kt b b k sinin rasionalla dırılması v agirdba ma maliyy l dirm islahatlarının aparılması il ba lı m s l l r dair qtisadi nki af Nazirliyi il i çi qaydada müzakir l r aparılmı dir. Ölk d bu i in kompleks kild h yata keçirilm si üçün Prezident F rmanına ehtiyacın oldu u müzakir l r zamanı vur ulanmı dir. Buna müvafiq olaraq, T hsil Nazirliyi t r find n “Dövl t ümumi t hsil mü ssis l rind yeni maliyy l m mexanizminin t tbiqi v m kt bl rin b k sinin rasionalla dırılması t dbirl ri bar d ” Prezident F rmanının layih si hazırlanmı v ilkin müzakir l r üçün r smi kild Maliyy v qtisadi nki af Nazirlikl rin gönd rilmi dir. Maliyy v qtisadi nki af Nazirlikl rind n daxil olan m ktublarda m s l nin t xir salınması v hazırlanmaqda olan “2011-2021-ci ill rd Az rbaycan t hsilinin inki afı üzr Milli Stratejiya” ç rçiv sind baxılmasını m qs d müvafiq hesab etmi l r. Dövl t ümumi t hsil mü ssis l rind yeni maliyy l m mexanizminin t tbiqi v m kt bl rin b k sinin rasionalla dırılması il ba lı m s l “2011-2021-ci ill rd Az rbaycan t hsilinin inki afı üzr Milli Stratejiya” s n din daxil edilmi dir, lakin Stratejiya h l t sdiql edilm mi dir. Bunu n z r alaraq, 5.3 Alt-komponenti ç rçiv sind f aliyy tl rin dayandırılması q rara alınmı dir.

Alt-komponent 5.4. T hsil islahatlarına dair ictimaiyy tin m lumatlandırılması

- T hsil Nazirliyinin internet saytı yenil dirilm si , onun daim dinamik saxlanması m qs dil müt x ssisl r i c lb edilmi dir. T hsil Nazirliyinin internet saytı 2010-cu ild “Milli Net” müsabiq sinin qalibi olmu dur. TS L-in f aliyy ti il ba lı günd lik m lumatlar v fotolar nazirliyin internet saytında yerl dirilm si , müt madi olaraq televiziya kanallarına müsahib l r t kil olunmu , “Az rbaycan mü llimi” q zetind h r h ft silsil m qal l r d rc edilmi dir. TS L ç rçiv sind aparılan islahatlara ba lı 14 maarifl ndirici reklam çarxı hazırlanmı v ctimai Televiziya kanalında yayımlanmı dir. ctimai Televiziya kanalının “Açıql D rs” verili inin çoxlu sayda buraxılı ı aparılan islahatlara h sr edilmi dir.

- T hsil Nazirliyinin ctimaiyy tl laq öb si m kda larının, nazirliyin tabeliyind olan “Az rbaycan mü llimi” q zeti i çil rinin beyn lخالق t crüb il tanılı nı t min etm k m qş dil mart ayının sonunda Fransa Respublikasına t dris s f ri t kil edilmi dir.

Komponent 6. Layih nin laq l ndirilm si, Monitorinqi v Qiym tl ndirilm si

- TS L-in h yata keçirilm sinin ilk gününd n ba layaraq UNICEF-l s m r li m kda lıq qurulmu dur. Bu m kda lıq n tic sind UNICEF TS L üzr öz öhd likl rini vaxtında v s m r li kild yerin yetirmi dir.
- TS L-in sas icra indikatorları il ba lı 2010-cu, 2011-ci v 2013-cü ill rd sor ular v mü ahid xarakterli t dqıqatlar aparılmı dır. Layih nin ir lil yi in dair hesabatlar vaxtı-vaxtında hazırlanıb qtisadiyyat v S naye Nazirliyin v Dünya Bankına t qdim edilmi dir.
- TS L-in maliyy auditin dair h r il veril n r yl r h mi müsbt olmu dur.